

Nya storföretag som Ericsson kräver reformer

Dagens Samhälle den 27 september 2016

Nyheten att Ericsson planerar att stänga all tillverkning i Sverige – vilket riskerar tusentals jobb – har mötts med oro både bland fackföreningar och forskare. Sannolikt är det bara en tidsfråga innan företagets avdelning för forskning och utveckling följer efter, vilket riskerar att påverka många andra industriföretag i Sverige negativt.

Ericssons planer bör dock inte komma som en chock. De senaste tio åren har företagets vinst halverats och antalet jobb i Sverige successivt minskat. Tillväxtstrategin har misslyckats och det är inte säkert att bolaget ens kommer att finnas till i nuvarande form om ett par år.

Ericssons problem belyser samtidigt en fundamental svaghet i Sveriges ekonomi: dess beroende av äldre storföretag. I stor utsträckning vilar vårt välstånd på ett fåtal bolag som, likt Ericsson, skapades för länge sedan. Av 16 publika svenska företag som enligt Forbes hör till världens tusen ledande storföretag är nio över hundra år gamla; endast tre av bolagen är yngre än ett sekel.

Att förlita sig på äldre storföretag som ekonomisk motor är dock vanskligt i tider av hård internationell konkurrens. Praktexemplet är Nokia: på bara ett par år föll det 150 år gamla företaget från toppen till botten. Hela den finländska ekonomin påverkades markant. Och svenska storföretag riskerar att gå i Nokias fotspår.

För att säkra framtidens tillväxt och välfärd krävs ett mer dynamiskt näringsliv. Det behövs nya företag som kan växa och skapa jobb samt investera i forskning och utveckling. Därför måste det svenska entreprenörsklimatet stärkas så mycket som möjligt.

Att situationen är allvarlig stod klart i våras då framgångssagan Spotify meddelade att det kan tvingas lämna Sverige på grund av politiken som förs. Det krävs reformer för att säkerställa att morgondagens entreprenörer skapar just vårt i stället för andra länders välstånd.

Vad bör då göras? Först krävs en reform av personaloptionsskatten, som är hög internationellt sett. Forskning visar att länder med lägre personaloptionsskatt har fler entreprenörer och lockar till sig mer riskkapital. En sänkning av personaloptionsskatten vore därför välkommet.

För att säkra arbetskraften måste också bostadsmarknaden förbättras. Detta kräver marknadshyror. För att minska diverse omställningsproblem är det bäst att börja med nybyggen – och sedan fasa in existerande hyresrätter när nuvarande hyresgäster har flyttat ut.

Det största långsiktiga hotet mot ett dynamiskt näringsliv är dock skolkrisen. Sjunkande kunskapsnivåer riskerar kompetensförsörjningen till nya företag. För att vända skolans negativa resultattrend behövs reformer som baseras på rigorös forskning. Kanske viktigast av allt är att göra upp med den elevorienterade pedagogiken, med fokus på elevinflytande och eget arbete, som har dominerat sedan 1990-talet.

De äldre storföretagen har historiskt sett varit avgörande för Sveriges välstånd. När maskineriet nu börjar hacka är det dock än viktigare att öka reformtakten i jakten på ett mer dynamiskt näringslivsklimat. För att klara framtiden måste vi helt enkelt skapa nya företag som Ericsson som kan axla de fallna mantlarna med bravur.

Gabriel Heller Sahlgren